

AVP ümarlaud 28.10.2014

Koht: Avatud Eesti Fond

Osalejad: Andrei Liimets (Avatud Eesti Fond), Mall Hellam (Avatud Eesti Fond), Liia Hänni (e-Riigi Akadeemia), Maris Jõgeva (EMSL), Helle Tiikmaa (Eesti Ajakrjanike Liit), Aet Kukk (Inimõiguste Instituut), Henri Laupmaa (Open Data Eesti), Teele Pehk (Linnalabor), Evelyn Sepp (Teenusmajanduse Koda), Olari Koppel (Eesti Koostöö Kogu), Kaarel Haav (Haridusfoorum), Hille Hinsberg (IRM-hindaja)

Ümarlauda juhatas ja protokollis AVP ümarlaua koordinaator Andrei Liimets. Protokoll on täiendatud protokollija palvel Hille Hinsbergi ja Maris Jõgeva täpsustavate märkustega.

Päevakava ja protokollis sisukord:

- 1. Ülevaade AVP tegevuskava täitmise hetkeseisust**
- 2. Koordineerivale kogule tehtud ettepanekud**
- 3. AVP kommunikatsioonitegevused**
- 4. LÜHIKOKKUVÕTE**

1. Ülevaade AVP tegevuskava täitmise hetkeseisust.

Andrei Liimets tegi lubaduse kaupa ülevaate erinevatelt osapooltelt saadud infost ning kava täitmisest, mille kohta oli kohtumise eel ümarlauale saadetud täpsemate märkmetega dokument. Puudus info mõningate punktide kohta, mille eest vastutajatelt polnud veel tagasisidet laekunud, suurem osa neist puudutas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi avalike teenuste portfelli.

1.1 1. lubadus - parandada osalemiseks tarviliku info kättesaadavust

1. lubaduse punkt 1.3 (Uues valitsusveebis kaasamise rubriigi täiendamine) hilineb, punkti 1.1 (Poliitikakujundamise ja õigusloome protsessist parema ülevaate andmine) taga seisab aga mitu punkti lubadustes 1 ja 2 - Juhani Lemmik Riigikantseleist on lubanud 4. novembril koordineeriva kogu kohtumisel rääkida lähemalt RK-s välja töötatud kaasamise kolmeetapilise kirjelduse kontseptsioonist.

Ümarlaua liikmed avaldasid soovi dokumendiga kindlasti tutvuda ning sellele sisendit anda.

1.2 2. lubadus - parandada poliitika kujundamise protsessis osalemise võimalusi

2. lubaduse punktid 2.1 (poliitikakujundamise varases etapis info kättesaadavaks tegemine) ja 2.2 (poliitikakujundamise varases faasis arutelu võimaldavate algatuste edendamine) veel liiga ebamäärase sisuga. 2. lubaduse punktide täitmine ootab samuti tegevuskava 1.1 sisuks oleva kaasamiskontseptsiooni valmimise taga.

Olari Koppel tegi lühikokkuvõtte punkti 2.6 (veebipõhise valitsusvälise arutelukeskkonna loomine) täitmise hetkeseisust. Hetkel käimas lähteülesande kirjeldamine, mis peaks valmima aasta lõpuks. Petitsiooniõigus töötab juba praegu ning esitatud on kolm märgukirja. Ümarlaud tõstas probleemi, et selline osalusvõimalus pole aga kuigi nähtav ja selle kohta võiks esitada Riigikogule ja/või valitsusele märkuse, et uus osalusvorm tuleks nähtavamaks muuta.

1.3 3. lubadus - tõsta valitsusasutuste ja valitsusväliste partnerite suutlikkust koostööd teha, huvirühmi kaasata ja osaleda

Olulist sisulist fookuseerimist vajab punkt 3.2 (ühenduste võimekuse suurendamine poliitika analüüsiks). Juhani Lemmiku väitel on EMSL käinud välja vabaühenduste juhtide arenguprogrammi. Maris Jõgeva märkis, et sellist programmi on EMSL Rahandusministeeriumiga küll läbi rääkimas, kuid antud programmil on teine, märksa laiem ning kindlasti mitte poliitikakujundamisele keskenduv eesmärk.

1.4 4. lubadus - suurendada avaliku raha kasutamise läbipaistvust ja arusaadavust

Andrei Liimets kiitis Rahandusministeeriumi poolset aktiivsust ning huvi nii sisulise kaasamise kui tegevuskava täitmise vastu. 4. lubaduse juures on olemas hulk võimalikke indikaatoreid ning tähtaegu, samuti on 20. novembril Praxises toimumas EMSL-i liikmeklubi sellest, kuidas riigiraha kasutamist jälgida saab.

1.5 5. lubadus - tõsta avalike teenuste arendamise ja osutamise kvaliteeti

Sisend MKM-ilt puudu. Samas avalike teenuste kvaliteedi ja kasutusmugavuse tõstmise programm käib täie hooga ning korraldatakse arvukalt teabepäevi (neist üks Tallinnas 29.oktoobril).

1.6 6. lubadus - kasutada laialdaselt avaandmeid

Andrei Liimets kirjeldas kommunikatsiooniauke Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis, kus lubaduse punktide tegelikult täitjad pole AVP-protsessiga kursis ning täpsemate indikaatorite peale pole põhjalikumalt mõeldud. Punkti 6.1 (opendata.riik.ee täiskasutusse viimine) täitmine hilineb.

2. Koordineerivale kogule tehtud ettepanekud

2.1 Koordineeriva kogu lisaülesanded

Andrei Liimets tutvustas Riigikantselei välja pakutud võimalikke lisakohustusi AVP koordineerivale kogule. Nendeks on 1) kaasamise hea tava nõuandva kogu roll ning 2) "Poliitikakujundamise kvaliteedi arendamise" meetme toetuste andmise konsultatiivne roll. Ümarlaud tõstatas mure, et lisakohustused tekitavad ohu koordineeriva kogu fookuse laialivalgumiseks olukorras, kus selle peamiseks ülesandeks on järelevalve ja infovahetus tegevuse eest vastutajatega, mitte aga tegevuste planeerimine keskselt..

2.2 Ümarlaua ettepanekud

Hille Hinsberg tõstatas tegevuskavas antud lubaduse luua suuremate temaatiliste klasterite põhiselt töörühmad, kes tegeleksid konkreetsete tegevuste läbiviimise tagamisega. Nendesse võiks olla kaasatud ka Riigikogu kantselei esindaja.

Ümarlaud viitas, et üldsõnaliste lubaduste täitmist on raske jälgida - vaja on olulisi täpsustusi, ametnike ja teemast huvitatud vabaühenduste sisulist koostööd, kuidas tegevusi mitte lihtsalt kenasti sõnastada, vaid nende läbiviimist täpselt hinnata. Seda on vaja nii riigile oma edu raporteerimiseks kui vabaühendustele tegevuskava täitmise jälgimiseks. Seega tuleks mitmeid tegevuskava punkte nende eest vastutajatega koostöös Riigikantseleiga kiiremas korras oluliselt täpsustada, lisada verstepostid ja indikaatorid.

Tõstatati probleem, et Riigikantseleis peaks olema koht, kust küsida nõu. Ministeeriumite sees on olnud rohkelt entusiasmi kaasamisprotsesse paremini läbi viia, kuid puudu on inimene/inimesed, kes tegeleksid ministeeriumites nendega, kes soovivad head kaasamispraktikat enendada.

Mall Hellam pakkus, et edaspidi võiks ümarlaual viibida ka Juhani Lemmik Riigikantseleist, et oleks võimalik probleemküsimusi kohe avaliku võimu esindajaga läbi arutada.

3. AVP kommunikatsioonitegevused

Andrei Liimets palus anda tagasisidet varem laiali saadetud erakondadele/Riigikogu kandidaatidele mõeldud AVP ümarlaua pöördumisele. Liia Hänni soovitas muuta pöördumise ettepanekud konkreetsemaks ja fokuseerida nad üldsõnalisuse asemel Riigikogu avatusele.

Liia Hänni pakkus lisaks välja, et ühe ümarlaua teemaks võikski võtta Riigikogu avatuse ning kutsuda ümarlauaga kohtuma võimalikult kõrgetasemelise Riigikogu esindaja.

Maris Jõgeva pakkus välja pöördumise ühitamise EMSL-i koostatud vabaühenduste manifestiga, et mõlema mõju suurendada. Kuna pöördumise eesmärk on ennekõike tagada avatud valitsemise põhimõtete jõudmine erakondade valimisplatvormidesse ning hiljem koalitsioonilepingusse, on sellega platvormide koostamist silmas pidades kiire, mistõttu Andrei Liimets avaldas soovi saata pöördumine välja hiljemalt novembri esimesel nädalal.

Helle Tiikmaa soovitas pakkuda AVP-d välja märtsis toimuvate valimiste eelsete debattide teemaks. Ümarlaud täiendas, et ERR-ile võiks pakkuda komplekti kodanikuühiskonnaga seotud teemadest, kuhu kuuluksid lisaks avatud valitsemisele ka teised nt EMSL-i manifestis mainitud suunad. Hille Hinsberg soovitas tuua nõuandjana sisse mõne välise kommunikatsioonieksperti. Mall Hellam lubas kutsuda Avatud Eesti Fondi ümarlaua esindajatega kohtuma debattide ettevalmistamise eest vastutajad. Andrei Liimets kogub seni kokku ideed ja teemad, mida debattidele välja pakkuda.

4. LÜHIKOKKUVÕTE

AVP ümarlaud arutas peamiselt kaht teemat: tegevuskava täitmise hetkeseisu ning selle täitmise tagamisega seotud järgmisi tegevusi. Tegevuskava täitmise hetkeseisu analüüsist selgus, et erinevad vastutajad on hetkel tegutsenud erineva edukusastmega, paljud punktid on veel liiga ebamäärased ning suur osa tegevuskavast vajab kiiremas korras selgeid täpsustusi. Ümarlaua koordinaator Andrei Liimets kogub 4. novembri koordineeriva kogu eel kokku antud hinnangud ja soovitused, millele koordineeriv kogu peaks kohe tähelepanu pöörama.

Kokku lepiti erakondadele suunatud avatud valitsemise teemalise pöördumise lõplik sõnastamine nädala jooksul ning antud teemasid muu kodanikuühiskonda puudutavaga siduva debatiidee välja pakkumine meediakanlitele valimiste-eelseteks valimisdebattideks.